

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ

B. A. SEMESTER : 1 થી 6 ના નવા ઈલેક્ટીવ જીનેરીક વિષયોની યાદી :

B. A. SEMESTER	NAME OF THE NEW ELECTIVE GENERIC SUBJECT	WITH EFFECT FROM
Semester - I	⇒ Computer Skills - I ⇒ Indian Constitution ⇒ Indian Epic Tradition(Adikavyo)	June - 2013
Semester - II	⇒ Indian Geography ⇒ Sports & Practice ⇒ National Ethics	January - 2014
Semester - III	⇒ Environment Science ⇒ Disaster Management	June - 2013
Semester- IV	⇒ Cultural Heritage of Gujarat ⇒ The Ideas of National Making of Gandhi, Sardar & Swami Vivekanand ⇒ Social Ethics	January - 2013
Semester- V	⇒ Indian History (Modern Period) ⇒ Human Rights ⇒ Library as learning Resource Center	June - 2013
Semester- VI	⇒ Health Management & Diet ⇒ Personality Development ⇒ Indian Tribal Culture	January - 014

નોંધ : શૈક્ષણિક વર્ષ : ૨૦૧૨ – ૨૦૧૩ માં સેમેસ્ટર-૧ અને ૨ માટે હાલના અમલી ઈલેક્ટીવ જીનેરીક

વિષયો યથાવત રીતે ચાલુ રહેશે

B. A. Sem – 3
E.G. (Elective Generic)
Environment Science

યુનિટ – ૧

પર્યાવરણ નો અર્થ– અગત્યતા , પર્યાવરણ સંરક્ષણ ધારાઓ, પર્યાવરણનું મહત્વ, પર્યાવરણ સાથે સંકળાયેલી વ્યક્તિઓ.

યુનિટ – ૨

પ્રદુષણનો અર્થ અને તેના પ્રકારો, પ્રદુષણ નિયંત્રણનું ઉપાયો, હવા, પાણી, અવાજનું પ્રદુષણ અને તેને અટકાવવાના ઉપાયો.

યુનિટ – ૩

જૈવ વિવિધતા અને તેના પ્રકારો, જૈવ વિવિધતા ના રક્ષણ માટેની કાનૂની જોગવાઈઓ, જૈવ વિવિધતાનું મહત્વ, ભારતના વન્યજીવ અભ્યારણો અને રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો.

યુનિટ – ૪

વસ્તી વૃદ્ધિની પર્યાવરણ ઉપર અસરો, પર્યાવરણના પ્રદુષણથી થતા રોગો, એઈડ્સ થવાના કારણો અને તેનાથી બચવાના ઉપાયો, થેલેસેમિયા – પ્રકારો અને તેને અટકાવવાના ઉપાયો .

સંદર્ભ ગ્રંથો:

૧. પર્યાવરણ અને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન – સ્વામી પ્રકાશન . પાટણ
૨. પર્યાવરણ અધ્યયન – એરચ ભરૂચા. હિમાંશુ બુક કંપની. અમદાવાદ

B.A. SEM-3
E.G. (Elective generic)
Disaster Management

નં.	વિગત	પાન નં.
	યુનિટ-૧	
૧	ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટનો અર્થ અને ઉદ્દેશો	
૨	ડિઝાસ્ટર સંચાલન માટેનું વ્યવસ્થાતંત્ર હોનારતના પ્રકારો	
૩	ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટમાં ધ્યાનમાં લેવાની બાબતો-ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટનું મહત્વ	
	યુનિટ-૨	
૧	આકસ્મિક દુર્ઘટનાના પ્રકારો	
૨	ધરતીકંપ સમયે અને પછી સાવચેતીના પગલાં	
૩	ઔદ્યોગિક અકસ્માતોનું સ્વરૂપ અને અકસ્માત સમયે સાવચેતીના પગલાં	
	યુનિટ-૩	
૧	પૂર નિયંત્રણ માટેના માળખાગત પગલાં	
૨	ગુજરાતમાં પૂર નિયંત્રણ વ્યવસ્થા	
૩	પૂરની સ્થિતિ-પૂર પહેલા, પૂર દરમિયાન અને પૂર ઓસર્યા પછી લેવાના સાવચેતીના પગલાં	
૪	વાવાઝોડાની અસરો અને તે માટે સાવચેતીના પગલાં	
	યુનિટ-૪	
૧	દુષ્કાળના કારણો અને ઉપાયો	
૨	આગ ફાટી નીકળે ત્યારે સાવચેતીના પગલાં	

Syllabus
Faculty of Arts
B.A.Programme
Sem – III
E.G.203 (Elective Generic)
Environment Science

યુનિટ – ૧

પર્યાવરણ નો અર્થ– અગત્યતા ,પર્યાવરણ સંરક્ષણ ધારાઓ,પર્યાવરણનું મહત્વ, પર્યાવરણ સાથે સંકળાયેલી વ્યક્તિઓ.

યુનિટ – ૨

પ્રદુષણનો અર્થ અને તેના પ્રકારો,પ્રદુષણ નિયંત્રણના ઉપાયો, હવા,પાણી,અવાજનું પ્રદુષણ અને તેને અટકાવવાના ઉપાયો.

યુનિટ – ૩

જૈવ વિવિધતા અને તેના પ્રકારો, જૈવ વિવિધતા ના રક્ષણ માટેની કાનૂની જોગવાઈઓ,જૈવ વિવિધતાનું મહત્વ,ભારતના વન્યજીવ અભ્યારણો અને રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો.

યુનિટ – ૪

વસ્તી વૃદ્ધિની પર્યાવરણ ઉપર અસરો, પર્યાવરણના પ્રદુષણથી થતા રોગો,એઈડ્સ થવાના કારણો અને તેનાથી બચવાના ઉપાયો, થેલેસેમિયા – પ્રકારો અને તેને અટકાવવાના ઉપાયો.

સંદર્ભ ગ્રંથો:

- ૧.પર્યાવરણ અને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન – સ્વામી પ્રકાશન .પાટણ
- ૨.પર્યાવરણ અધ્યયન – એરથ ભરૂચા. હિમાંશુ બુક કંપની.અમદાવાદ

Syllabus
Faculty of Arts
B.A.Programme
Sem – III
E.G.203 (Elective Generic)
Dissaster Management

યુનિટ – ૧

ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટ નો અર્થ અને તેના ઉદ્દેશો.

ડિઝાસ્ટર સંચાલન માટેનું વ્યવસ્થાતંત્ર- હોનારતના પ્રકારો.

ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટમાં ધ્યાનમાં લેવાની બાબતો – ડિઝાસ્ટર મેનેજમેન્ટનું મહત્વ.

યુનિટ – ૨

આકસ્મિક દુર્ઘટનાના પ્રકારો – ઘરતીકંપ સમયે અને પછી સાવચેતીનાં પગલા ,ઔદ્યોગિક અકસ્માતનું સ્વરૂપ અને ઔદ્યોગિક અકસ્માત સમયે સાવચેતીનાં પગલાં.

યુનિટ – ૩

પૂર નિયંત્રણ માટેના માળખાગત પગલાં – ગુજરાતમાં પૂર નિયંત્રણ વ્યવસ્થા – પૂરની પરિસ્થિતિ પહેલાં ,પૂર દરમ્યાન અને પૂર ઓસર્યા પછી લેવાના સાવચેતીનાં પગલાં.
વાવાઝોડાની અસરો અને તે માટે સાવચેતીનાં પગલાં.

યુનિટ – ૪

દુષ્કાળના કારણો અને ઉપાયો

આગ ફાટી નીકળે ત્યારે સાવચેતીના પગલા .

સંદર્ભ ગ્રંથો:

૧.પર્યાવરણ અને આપત્તિ વ્યવસ્થાપન – સ્વામી પ્રકાશન .પાટણ

૨.પર્યાવરણ અધ્યયન – એરચ ભરૂચા. હિમાંશુ બુક કંપની.અમદાવાદ

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ

B. A. SEMESTER : 1 થી 6 ના નવા ઈલેક્ટીવ જીનેરીક વિષયોની યાદી :

B. A. SEMESTER	NAME OF THE NEW ELECTIVE GENERIC SUBJECT	WITH EFFECT FROM
Semester - I	⇒ Computer Skills - I ⇒ Indian Constitution ⇒ Indian Epic Tradition(Adikavyo)	June - 2013
Semester - II	⇒ Indian Geography ⇒ Sports & Practice ⇒ National Ethics	January - 2014
Semester - III	⇒ Environment Science ⇒ Disaster Management	June - 2013
Semester- IV	⇒ Cultural Heritage of Gujarat ⇒ The Ideas of National Making of Gandhi, Sardar & Swami Vivekanand ⇒ Social Ethics	January - 2013
Semester- V	⇒ Indian History (Modern Period) ⇒ Human Rights ⇒ Library as learning Resource Center	June - 2013
Semester- VI	⇒ Health Management & Diet ⇒ Personality Development ⇒ Indian Tribal Culture	January - 014

નોંધ : શૈક્ષણિક વર્ષ : ૨૦૧૨ – ૨૦૧૩ માં સેમેસ્ટર-૧ અને ૨ માટે હાલના અમલી ઈલેક્ટીવ જીનેરીક

વિષયો યથાવત રીતે ચાલુ રહેશે

B. A. Sem – 4
E.G. (Elective Generic)
Cultural Heritage of Gujarat

યુનિટ-૧

૧. સાંસ્કૃતિક વારસો અને તેનું મહત્વ
૨. ભારતના પરિપ્રેક્ષ્યમાં વિભિન્ન ક્ષેત્રે સાંસ્કૃતિક વારસાનું મહત્વ.
૩. ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો – એક વિહંગાવલોકન

યુનિટ-૨

૧. ગુજરાતના લોકજીવનની ઝાંખી કરાવતાં ગુજરાતના લોકનૃત્યો.
૨. ગુજરાતના ભાતીગળ મેળાઓ, સરોવરો, તળાવો, કલાત્મક વાવ.
૩. ગુજરાતની નાટ્યકલા તેમજ મહત્વ પૂર્ણ નાટ્યકારો.

યુનિટ-૩

૧. ગુજરાતની સંગીત કલા તેમજ ખ્યાતનામ સંગીતકારો
૨. ગુજરાતની ચિત્રકલા તેમજ જાણીતા ચિત્રકારો.
૩. ગુજરાતનું શિલ્પ સ્થાપત્ય તેમજ જાણીતા સ્થપતિઓ

યુનિટ-૪

૧. ગુજરાતની સાહિત્ય જગતના પ્રમુખ કવિ-સાહિત્યકારોનું પ્રદાન
૨. ગુજરાતની સાહિત્યિક સંસ્થાઓ

Books for Study and References:

1. Jaya Palan N. - Social and cultural History of India.
2. Kridhna Meenakshi - Cultural History of medieval India.
3. Vidhyalankar Satya Ketu - Bharatiya sanskriti aur uska Itihas
૪. ચાવડા વિજયસિંહ – ભારતનો સાંસ્કૃતિક વિકાસ
૫. શાસ્ત્રી હરિપ્રસાદ – પ્રાચીન ભારત ભાગ – ૧ અને ૨
6. Indian Culture and Heritage: Bhartiya Vidya Bhavan Publication

સંદર્ભ: ગુજરાતનો સાંસ્કૃતિક વારસો. ડૉ. રાકેશ. આર. જોશી

B.A.SEM – 4
E.G. (Elective Generic)
Indian Ideas of National making of Gandhi, Sardar & Swami vivekanand

गांधी, सरदार અને स्वामी વિવેકાનંદના રાષ્ટ્ર નિર્માણના વિચારો

એકમ – ૧ ગાંધીજી ના વિચારો

- (અ) સમાજ સુધારક તરીકે
- (બ) આર્થિક વિચારો અંગે
- (ક) દલિતો ઉદ્ધાર પ્રવૃત્તિઓ
- (ડ) ગાંધીજી અને પત્રકારત્વ

એકમ – ૨ સરદાર ના વિચારો

- (અ) અહિંસા
- (બ) કેળવણી
- (ક) ભારતના ભાવિ
- (ડ) ગ્રામીણ પુનરુત્થાન

એકમ – ૩ ભારત અને તેની સમસ્યાઓ વિશે વિવેકાનંદના વિચારો

- (અ) કેળવણી
- (બ) આમ જનતાની ઉન્નતિ
- (ક) વર્ણ વ્યવસ્થાની સમસ્યા
- (ડ) સ્ત્રીઓની ઉન્નતિ
- (ઈ) સંસ્કાર જીવનમાં શક્તિ સંચાર

એકમ – ૪

- (અ) ગાંધીજી રાષ્ટ્રપિતા તરીકે
- (બ) સરદાર પટેલ અને દેશી રાજ્યોનું વિલીન કરણ
- (ક) સ્વામી વિવેકાનંદ – યુવા નેતા તરીકે

સંદર્ભ ગ્રંથો :

- (૧) રાજમોહન ગાંધી : સરદાર પટેલ : એક સમર્પિત જીવન, નવજીવન પ્રકાશન, અમદાવાદ
- (૨) સિદ્ધાર્થ નરહરિ ભટ્ટ (સંપાદક) સરદારની વિચારસૃષ્ટિ પ્રકાશક-કમિશનર, યુવક અને સાંસ્કૃતિ પ્રવૃત્તિઓ અને સભ્ય સચિવશ્રી, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ ૧૨૫મી જન્મ જયંતી ઉજવણી સમિતિ, ગુજરાત રાજ્ય , ગુજરાત
- (૩) યશવંત દોશી, સફળ નેતૃત્વની કથા : સરદાર વલ્લભાઈ પટેલનું જીવનચરિત્ર, ભાગ-૧ અને ૨, નવજીવન પ્રકાશન મંદિર, અમદાવાદ ૩૮૦૦૦૧
- (૪) આપના હાથમાં ભારતનું ભાવિ - શ્રી રામ કૃષ્ણ મિશન - રાજકોટ
- (5) Swami Vivekananda : Complete works of Swami Vivekananda (vol 1-9) Advaita Ashrama Kolkata
- (6) Swami Vivekananda : Letters of Swami Vivekananda - Advaita Ashrama Kolkata
- (7) 116080 મહાત્મા ગાંધીજીનો સંદેશો / સંકલન યુ.એસ. મોહનરાય
- (8) હરિજન ઉદ્ધાર અને દારૂબંધી / ગાંધી પરિચય પુસ્તિકા સં.વનમાળા દેસાઈ
- (9) ગાંધી બાપુ / રામનારયણ પાઠક
- (10) ખરી કેળવણી / ગાંધીજી
- (11) Economic and industrial life and relations : vol :- 1-3 / M.K. Gandhi
- (12) Woman's rule in society / M.K. Gandhi
- (13) Caste Must Go and the sin of ontauchbilty / M.K. Gandhi

B.A.SEM – 4

Elective Generic

Social Ethics

- ❖ Unit I : logic of ethics
- ❖ Unit II : Ethics and goal of human life
- ❖ Unit III : Fundamental ethical unity
- ❖ Unit IV : Ethics and Gandhi's Views

Major readings:

Ethics : Man, Morality, Spirituality, Religion and Liberation by Kalicharan Rauta

Pub: Indian Institute of Advanced Studies, Shimla